PRATIK DERS

Fjalitë e qëllimit - Finalsätze mit damit und um … zu

Ders kategorisi: Mësime të gjuhës gjermane

> Do të mësoni si shprehet qëllimi në gjermanisht me damit dhe me um plus zu, rregullin e kryefjalës së njëjtë ose të ndryshme, vendin e foljes, si dhe ndërtimet ohne zu dhe statt zu.

Fjalitë e qëllimit - Finalsätze mit damit und um … zu

Përmbledhje e mësimit

Fjalia e qëllimit u përgjigjet pyetjeve *Wozu?* ose *Zu welchem Zweck?* — për çfarë qëllimi? Gjermanishtja ka dy ndërtime, dhe zgjedhja midis tyre varet nga një rregull i vetëm dhe i qartë: **a është kryefjala e njëjtë në të dyja fjalitë?**

Çfarë do të mësoni?

- Rregullin e kryefjalës.
- Ndërtimin me *damit*.
- Ndërtimin me *um ... zu*.
- Ndërtimet e afërta *ohne ... zu* dhe *statt ... zu*.

Rregulli themelor

Kryefjala	Ndërtimi	Shembull
E njëjtë në të dyja fjalitë	**um ... zu**	*Ich lerne Deutsch, **um** in Deutschland **zu arbeiten**.*
E ndryshme	**damit**	*Ich erkläre es langsam, **damit** du mich **verstehst** .*

Kur kryefjala është e njëjtë, mund të përdoret edhe *damit*, por *um ... zu* është më i natyrshëm dhe më i shkurtër.

um ... zu

Ky ndërtim **nuk ka kryefjalë të vetën**. Folja qëndron në paskajore me *zu*, në fund.

Gjermanisht: Ich fahre nach Wien, um meine Familie zu besuchen.

Shqip: Shkoj në Vjenë për të vizituar familjen time.

Te foljet e ndashme, *zu* futet në mes: *..., um früh **aufzustehen**.*

ENGLISH FOR LIFE

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.

damit

Ky është një nënrendës i zakonshëm: ka kryefjalë të vetën dhe **foljen në fund**.

Gjermanisht: Ich gebe dir das Buch, damit du es lesen kannst.

Shqip: Po ta jap librin, që të mund ta lexosh.

Ndërtime të afërta

Ndërtimi	Kuptimi	Shembull	Shqip
ohne ... zu	pa e bërë	*Er ging, **ohne** etwas **zu sagen**.*	Iku pa thënë asgjë.
statt ... zu	në vend që	***Statt zu** arbeiten, schlief er.*	Në vend që të punonte, flinte.
ohne dass	pa, me kryefjalë tjetër	*Er ging, **ohne dass** ich es merkte.*	Iku pa e vënë re unë.

Pyetja Wozu?

***Wozu** lernst du Deutsch? — Um in Deutschland zu studieren.*

Kjo pyetje ndihmon të kontrolloni nëse fjalia shpreh vërtet qëllim dhe jo shkak. Shkaku pyetet me *Warum?* dhe shprehet me *weil*.

Gabime të zakonshme të folësve të shqipes

Gabimi	E saktë	Shpjegimi
Ich lerne Deutsch, um ich arbeite.	**..., um zu arbeiten.**	*um ... zu* nuk merr kryefjalë
Ich erkläre es, um du verstehst.	**..., damit du verstehst.**	kryefjalë e ndryshme → *damit*
..., damit zu lernen.	**..., um zu lernen.**	*damit* kërkon fjali të plotë
..., um aufzustehen früh.	**..., um früh aufzustehen.**	paskajorja në fund
ngatërrimi i qëllimit me shkakun	*weil* = shkak, *um ... zu* = qëllim	pyetni *Warum?* apo *Wozu?*

Krahasimi me gjuhën shqipe

Shqipja e shpreh qëllimin me *për të* + pjesore ose me *që të* + lidhore: *për të punuar*, *që të kuptosh*. Ky dallim përputhet mjaft mirë me atë gjerman: *um ... zu* ≈ *për të*, *damit* ≈ *që të*. Prandaj rregulli i kryefjalës është i kuptueshëm menjëherë për folësit e shqipes.

Përmbledhje e shkurtër

- Kryefjalë e njëjtë → *um ... zu*.
- Kryefjalë e ndryshme → *damit*.
- Te foljet e ndashme: *aufzustehen*.
- Pyetja e kontrollit: *Wozu?*

Këshilla praktike për ushtrime

1. Shkruani pesë arsye pse mësoni gjermanisht me *um ... zu*.
2. Kthejini ato në *damit* duke ndryshuar kryefjalën.

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.

3. Krahasoni *weil* dhe *um ... zu* për të njëjtën situatë.

ENGLISH FOR LIFE

© 2026 English For Life LLC — Foreign Language Learning Association, Kumanovo, North Macedonia. All rights reserved.
All content, trademarks and materials on this website are the property of English For Life and may not be reproduced or distributed without prior written permission.